Bs H□ Ki□n Phát - Khoa Ngo□i TN-LN

I/ Đ□i c□□ng

Giãn tĩnh m□ch nông chi d□□i là m□t b□nh trong đó thành các tĩnh m□ch nông d□□i da c□a chi d□□i b□ t□n th□□ng không h□i ph□c và b□ giãn ra không đ□u nha. Sau đó các van tĩnh m□ch d□n d□n b□ suy d□n đ□n tình tr□ng máu tĩnh m□ch có th□ ch□y ng□□c v□ phía ngo□i vi.

II/ Thăm khám và tri□u ch□ng:

1/ Lâm sàng:

*Thăm khám □ t□ th□ đ□ng:

- Căng t□c b□p chân
- Chu□t rút v□ đêm
- Tê r□n bàn chân và b□p chân
- Phù tím tăng lên khi đ□ng gi□m khi ng□i
- Tĩnh m□ch n□i rõ, ngo□n ngoèo
- Loét tĩnh m□ch
- Tĩnh m□ch giãn thành búi l□n

* Nghi□m pháp Schwartz, nghi□m pháp Trendelenburg: đánh giá ch□c năng van tĩnh m□ch nông:

* Nghi□m pháp garo t□ng n□c, nghi□m pháp Pratt: đánh giá ch□c năng van tĩnh m□ch xuyên:

* Nghi□m pháp Perthes: đánh giá ch□c năng van tĩnh m□ch sâu.

2/ C□n lâm sàng:

- Đo áp l□c tính sâu chi d□□i:
- X quang tĩnh m□ch chi d□□i
- Ph□□ng pháp đo s□ thay đ□i th□ tích
- Siêu âm Doppler tĩnh m□ch: hi□n nay là ph□□ng pháp có giá tr□ chính xác đ□ đánh giá tình tr□ng suy ch□c năng tĩnh m□ch.

3/ Phân đ□ giãn tĩnh m□ch nông chi d□□i (WHO 1994): 7 giai đo□n

- Đ□ 0: Không th□y giãn tĩnh m□ch
- Đ□ 1: Giãn mao m□ch
- Đ□ 2: Giãn tĩnh m□ch
- Đ□ 3: Phù nhi□u
- Đ□ 4: Lo□n d□□ng
- Đ□ 5: Đ□ 4 + loét tĩnh m□ch li□n s□o
- Đ□ 6: Đ□ 4 + loét tĩnh m□ch không li□n s□o

III/ Ch□n đoán phân bi□t:

1/ T□c tĩnh m□ch sâu (tĩnh m□ch đùi, tĩnh m□ch ch□u…)

Lúc này tĩnh m□ch nông b□ giãn bù tr□ do máu không v□ đ□□c qua các tĩnh m□ch sâu b□ t□c,

tuy nhiên có thêm tri□u ch□ng:

- Trong ti□n s□ có b□nh liên quan đ□n nguyên nhân gây t□c tĩnh m□ch sâu: th□□ng hàn, viêm t□c tĩnh m□ch sâu….
- Nghi□m pháp Perthes âm tính
- Có th□ có giãn tĩnh m□ch nông vùng th□□ng v□ và h□ v□

2/ B□nh viêm t□c n□i m□c đ□ng m□ch:

- Có d□u hi□u "đi l□c cách h□i"
- M□ch □ mu chân y□u ho□c không s□ th□y

3/Thông đ□ng tĩnh m□ch:

- S□ có th□ th□y rung miu, nghe có ti□ng th□i liên t□c □ ch□ thông
- Ch□p m□ch máu giúp xác đ□nh ch□n đoán

IV/ Ti□n tri□n và bi□n ch□ng

1/ Ti□n tri□n: n□u không đ□□c đi□u tr□ k□p th□i b□nh s□ ti□n tri□n n□ng d□n. Theo m□c đ□ ti□n tri□n lâm sàng có th□ chia 3 th□i k□:

- Th□i k□ còn bù: B□nh nhân có c□m giác t□c n□ng và m□i chi d□□i trong t□ th□ đ□ng lâu. Thình tho□ng xu□t hi□n phù n□ nh□ □ c□ng chân và bàn chân cu□i ngày làm vi□c, khi ngh□ ng□i h□t phù n□. Các tĩnh m□ch nông □ chân giãn ch□a nhi□u, lúc giãn lúc không
- Th□i k□ g□n m□t bù: Các tri□u ch□ng th□i k□ còn bù phát tri□n n□ng lên. Khi đi l□i, xu□t hi□n c□m giác đau nhi□u □ c□ng chân. C□ng chân và mu chân có hi□n t□□ng n□, tím, các hi□n t□□ng này không m□t đi khi b□nh nhân ngh□ ng□i. Các tĩnh m□ch nông giãn to th□□ng xuyên
- Th□i k□ m□t bù: th□□ng xuyên có c□m giác tê chân, ng□a da vùng t□n th□□ng. Đau nhi□u □ chân khi đi b□. Hi□n t□□ng chân b□ phù n□, tím…không m□t đi khi ngh□ ng□i. Xu□t hi□n các r□i lo□n dinh d□□ng và các bi□n ch□ng □ chân t□n th□□ng nh□: viêm da, x□ c□ng da, loét….

2/ Bi□n ch□ng

- Thi□u d□□ng chân do b□ giãn tĩnh m□ch nông: d□n t□i viêm da, loét, nhi□m trùng, ch□y máu t□i □ loét…làm m□t kh□ năng lao đ□ng c□a b□nh nhân, th□m chí ph□i c□t c□t.
- Viêm ngh□n tĩnh m□ch sâu (h□u qu□ c□a loét thi□u d□□ng và nhi□m trùng □ loét): làm cho b□nh di□n bi□n n□ng h□n, có tr□□ng h□p c□c máu t□c di chuy□n lên gây t□c đ□ng m□ch ph□i d□n t□i t□ vong đ□t ng□t

V/ Đi□u tr□

Tùy t□ng b□nh nhân mà có th□ s□ d□ng riêng ho□c k□t h□p các ph□□ng pháp đi□u tri:

1/ N□i khoa:

- Đi b□
- Mang t□t Duomed
- Ăn nhi□u ch□t x□ và Vitamin E
- Ng□ kê cao chân
- Thu□c tăng tr□□ng l□c tĩnh m□ch: Daflon 500mg

2/ Ngo□i khoa

- Tiêm x□: làm x□ c□ng các tĩnh m□ch nông b□ giãn. Ch□ đ□nh cho các tĩnh m□ch khu trú viêm, x□ hóa, đ□□ng kính tĩnh m□ch <10mm
- Ph□u thu□t Stripping
- Laser n□i m□ch
- C□t b□ tĩnh m□ch t□ng đo□n